

**Założenia audytu wewnętrznego
zleconego w zakresie ustalania
i dochodzenia należności pieniężnych
o charakterze cywilnoprawnym oraz
niepodatkowych należności
budżetowych o charakterze
publicznoprawnym**

1. Podstawa realizacji zadania i informacje na temat trybu oraz sposobu jego realizacji

Audyt wewnętrzny w zakresie ustalania i dochodzenia należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym oraz należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym¹ powinien zostać zrealizowany jako zadanie zapewniające, na zasadach określonych w § 13-21 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu*², dalej jako *rozporządzenie*.

Założenia... powinny zostać wykorzystane przez audytorów wewnętrznych realizujących zadanie na etapie programowania zadania (przegląd wstępny) oraz stanowić punkt wyjścia do opracowania programu zadania zapewniającego w każdej z jednostek.

2. Cel audytu

Głównym celem audytu należności jest zapewnienie kierownika jednostki, że w badanej jednostce prawidłowo ustalano należności przypadające tej jednostce oraz terminowo podejmowano czynności zmierzające do wykonania zobowiązań przez osoby zobowiązane³.

Dodatkowo celem zadania zleconego jest dostarczenie danych i informacji dotyczących:

- 1) stanu należności na koniec 2014 r., 2015 r. i 2016 r. oraz na dzień 31 marca 2017 r. (według tytułów i klasyfikacji dochodów budżetowych);
- 2) należności skierowanych na drogę postępowania sądowego i należności, których nieściągalność została uprawdopodobniona wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.;
- 3) prawidłowości ustalania, ewidencjonowania i rozliczania odpisów aktualizujących wartości należności na dzień 31 grudnia 2016 r.;
- 4) struktury „wiekowej” należności według stanu na dzień 31 marca 2017 r.;
- 5) organizacji i prawidłowości przebiegu procesów: ustalania, ewidencjonowania i dochodzenia należności pieniężnych, ze wskazaniem właściciela i uczestników procesu, miejsc wymiany informacji, analizy ścieżki postępowania, identyfikacji tzw. wąskich gardeł/miejsc powstawania zatorów itp.;
- 6) prawidłowości stosowania ulg w spłacie należności w 2016 r.;
- 7) rzetelności i prawidłowości (pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym) sporządzania sprawozdania Rb-N (dla jednostki) na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 marca 2017 r.;
- 8) przyjętych mechanizmów kontrolnych w badanym obszarze wraz z ich oceną dokonaną przez audytora wewnętrznego na podstawie przyjętych i uzgodnionych kryteriów oceny (test na próbie należności wg stanu na dzień 31 marca 2017 r.);

---

¹ Dalej jako: audyt należności.

² Dz. U. poz. 1480, z późn. zm.

³ Art. 42 ust. 5 ustawy.

- 9) prawidłowości naliczania odsetek z tytułu nieterminowej spłaty należności na koniec I, II, III i IV kwartału 2016 r oraz I kwartału 2017 r.

3. Akty prawne dotyczące badanego obszaru

- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych⁴,
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 599, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 684), dalej jako ustawa o transakcjach,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz.1053, z późn. zm.), dalej jako rozporządzenie w sprawie klasyfikacji,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) dalej jako rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. poz. 2367, z późn. zm.),
- inne akty prawne stanowiące podstawę ewidencji, dochodzenia lub stosowania ulg wobec dłużnika w zakresie należności niepodatkowych,
- procedury i regulacje wewnętrzne jednostek dotyczące ustalania, ewidencjonowania i dochodzenia należności pieniężnych.

3. Opis badania poszczególnych zagadnień

3.1 Stan należności według tytułów i klasyfikacji dochodów budżetowych

Należy wykazać ogólne kwoty należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami oraz niepodatkowych należności budżetowych

---

⁴ Dz. U z 2017 r. poz. 2077.

o charakterze publicznoprawnym według stanu na koniec 2014 r., 2015 r. i 2016 r. oraz 31 marca 2017 r.

Zestawienie powinno obejmować:

- należności nieuregulowane, których termin płatności nie upłynął (należności terminowe),
- należności nieuregulowane, których termin płatności upłynął (należności przeterminowane).

W tym zakresie należy wypełnić tabele nr 1 i 7.

3.2 Należności skierowane na drogę postępowania sądowego i należności, których nieściągalność została uprawdopodobniona

Należy wykazać roszczenia rozumiane jako należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym z tytułu rozrachunków z pracownikami skierowanych do dochodzenia na drodze postępowania sądowego, według stanu na koniec 2016 r.

W zestawieniu powinny być ujęte także należności, których nieściągalność została uprawdopodobniona na podstawie czynności podejmowanych i udokumentowanych przez jednostkę. Należności powinny być ujęte w podziale na należności:

- o charakterze cywilnoprawnym, w tym z tytułu rozrachunków z pracownikami,
- niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym.

W tym zakresie należy wypełnić tabelę nr 8.

3.3 Prawidłowość ustalania, ewidencjonowania i rozliczania odpisów aktualizujących wartości należności

Audytor wewnętrzny powinien opisać sposób ustalania i ewidencjonowania należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami, oraz niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym ze wskazaniem kont księgowych (kont syntetycznych i analitycznych), na których ewidencjonowane są należności, w tym sposób naliczania i ewidencjonowania należnych odsetek oraz dokonywania odpisów aktualizujących wartości należności.

Audytor wewnętrzny powinien przedstawić opinię na temat prawidłowości ustalania należności, prowadzonej ewidencji księgowej oraz dokonywania odpisów aktualizujących. Opinia powinna obejmować kryterium zgodności stosowanych procedur lub praktyki z przepisami prawa oraz ich adekwatności.

3.4 Struktura „wiekowa” należności

Należy sporządzić zestawienie zawierające wykaz należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami, według stanu na dzień 31 marca 2017 r. z uwzględnieniem terminowości ich uregulowania oraz upływu czasu od terminu płatności należności pieniężnych.

Zestawienie powinno obejmować kwotę i liczbę należności oraz liczbę dłużników, w podziale na następujące kategorie:

- 1) w wymaganym terminie,
- 2) 1 – 90 dni po terminie,
- 3) 90 – 180 dni po terminie,
- 4) 181 – 365 dni po terminie,
- 5) powyżej 365 dni po terminie.

W tym zakresie należy wypełnić tabelę nr 9.

3.5 Organizacja i prawidłowość przebiegu procesów: ustalania, ewidencjonowania i dochodzenia należności pieniężnych ze wskazaniem właściciela i uczestników procesu, miejsc wymiany informacji, analizy ścieżki postępowania, identyfikacji wąskich gardeł/miejsc powstawania zatorów itp.

Audytor wewnętrzny powinien ustalić, czy w jednostce zostały przyjęte procedury opisujące organizację, zasady oraz tryb postępowania w zakresie ustalania, ewidencjonowania i dochodzenia należności pieniężnych. Jeśli tak, to należy dokonać oceny ich aktualności i zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz adekwatności. W przypadku identyfikacji tzw. wąskich gardeł w ww. procesach, audytor wewnętrzny powinien sformułować zalecenia odpowiednie do stwierdzonych słabości, które wyeliminują w przyszłości występowanie zidentyfikowanych słabości oraz przyczynią się do usprawnienia badanych procesów.

Ponadto audytor wewnętrzny powinien opisać procesy: ustalania, ewidencjonowania, i dochodzenia należności pieniężnych (tj. działania przedegzekucyjne).

Opis powinien wskazywać:

- właściciela procesu w jednostce oraz jego uczestników, a także ich role i zadania w procesie, w tym wytwarzane dokumenty,
- przepływ informacji pomiędzy uczestnikami procesu.

W efekcie audytor wewnętrzny powinien przedstawić opinię dotyczącą aktualności i zgodności procedur wewnętrznych z przepisami prawa oraz prawidłowości przebiegu tych procesów.

W przypadku nieustalenia w formie pisemnej odpowiednich procedur audytor wewnętrzny powinien ustalić i opisać stosowaną praktykę oraz przedstawić opinię dotyczącą prawidłowości stosowanej praktyki.

3.6 Prawidłowość stosowania ulg udzielanych dłużnikom

Należy dokonać oceny prawidłowości udzielania dłużnikom ulg w spłacie należności. Ocena powinna odnosić się do wszystkich rodzajów ulg, tj. umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności o charakterze cywilnoprawnym, niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym oraz należności z tytułu rozrachunków z pracownikami. W wyniku oceny audytor powinien wydać opinię na temat zgodności

stosowania ulg z przepisami ustawy. W badaniu należy uwzględnić poprawność zastosowania przesłanek uzasadniających udzielenie ulg w odniesieniu do należności cywilnoprawnych oraz potrąceń zobowiązań z tytułu niepodatkowych należności budżetowych wraz z odsetkami za zwłokę, stanowiących dochód budżetu państwa.

W tym zakresie należy wypełnić tabele nr 2, 3 i 4.

3.7 Rzetelność i prawidłowość sporządzania sprawozdania Rb-N

Audytor wewnętrzny powinien dokonać oceny, pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, sporządzania jednostkowych sprawozdań Rb-N, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości. Ponadto powinien ustalić, czy przy sporządzaniu jednostkowych sprawozdań Rb-N zastosowano zasadę rzetelności i jasności przedstawiania sytuacji majątkowej jednostki oraz zgodności ze stanem wynikającym z prowadzonych ksiąg rachunkowych.

W tym zakresie należy wypełnić tabelę nr 10.

3.8 Przyjęte mechanizmy kontrolne w badanym obszarze wraz z ich oceną dokonaną przez audytora wewnętrznego na podstawie przyjętych i uzgodnionych kryteriów oceny

Audytor wewnętrzny powinien sprawdzić, czy w badanym obszarze zostały ustalone skuteczne mechanizmy kontrolne oraz czy są one odpowiednie do zidentyfikowanych ryzyk. Ocena powinna zostać dokonana na podstawie wyników testów/badań przeprowadzonych na wytypowanej próbie należności pieniężnych przeterminowanych i powinna odnosić się do kryterium skuteczności i adekwatności przyjętych mechanizmów kontrolnych. W przypadku niewystępowania należności przeterminowanych nie przeprowadza się badania w tym zakresie.

3.9 Prawidłowość naliczania odsetek z tytułu nieterminowej spłaty należności

Audytor wewnętrzny powinien dokonać oceny prawidłowości naliczenia odsetek z tytułu nieterminowej spłaty należności pieniężnych, w tym wynikających z ustawy o transakcjach, oraz ich ujęcia w księgach rachunkowych jednostki.

W tym zakresie należy wypełnić tabele nr 2, 3, 4 i 5.

4. Realizacja zadania na podstawie informacji zawartych w Założeniach

Ze względu na specyfikę badanego obszaru zaleca się przeprowadzenie narady otwierającej, podczas której należy przedstawić cel, zakres przedmiotowy oraz ramy czasowe zadania audytowego – ustalone na etapie programowania zadania, zgodnie z treścią *rozporządzenia*.

5. Dobór próby

Badanie dokumentacji źródłowej należności pieniężnych należy przeprowadzić na próbie uwzględniając poniższe warunki:

- 1) z badania należy wyłączyć wszystkie należności terminowe, tj. których termin płatności przypadał po 31 marca 2017 r.;
- 2) w celu określenia wielkości próby należności, na której należy przeprowadzić badanie skuteczności i adekwatności przyjętych w jednostce mechanizmów kontrolnych proponuje się skorzystać z kalkulatora dostępnego na stronie internetowej: [dobór wielkości próby](#) (należy wpisać wielkość populacji). Dokonując wyliczenia wielkości próby należy zastosować następujące parametry jako wartości minimalne:
  - poziom ufności – 95%,
  - wielkość frakcji – 0,5,
  - błąd maksymalny – 5%;
- 3) metoda doboru próby nie została określona, stąd też audytor wewnętrzny dokonuje samodzielnie jej wyboru oraz opisuje ją w *Programie zadania*;
- 4) badań próby należności należy dokonać oddzielenie dla każdej z kategorii należności przeterminowanych, wymienionych w pkt. 4.4. *Założeń* oraz z podziałem na należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami, oraz niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym.

6. Pytania dotyczące audytu zaleconego

Poniżej prezentujemy wyjaśnienia Ministerstwa Finansów dotyczące wątpliwości zgłoszonych przez audytorów w trakcie realizacji zadania audytowego.

1. Czy w tabelach nr 1 i 7 należy wpisać kwoty należności w dniu ich wymagalności, czy również uwzględnić naliczone odsetki (przy należnościach nieterminowych)?

W tabelach nr 1 i 7 należy uwzględnić wszystkie zaewidencjonowane należności, tzn. należność główną i naliczone odsetki (odsetki należne) według stanu wskazanego w tabelach.

2. Czy w tabeli nr 1 w kolumnie nr 5 „Zwiększenia” wpisujemy odsetki?

Tak, w tabeli nr 1 w kolumnie nr 5 należy wpisać wartość wszystkich zwiększeń, w tym naliczonych odsetek należnych.

3. Czy tabele od nr 1 do nr 5 mają dotyczyć wyłącznie należności wymagalnych, tj. takich, których termin zapłaty minął przed 31 marca 2017 r.?

W tabeli nr 1 należy uwzględnić wszystkie należności (terminowe i nieterminowe) występujące w 2016 r., natomiast w tabeli nr 5 wszystkie noty odsetkowe wystawione w 2016 r. W tabelach od 2 do 4 należy ująć należności wylosowane zgodnie z procedurą doboru próby opisaną w pkt 5 *Założeń*, tj. których termin płatności upłynął do 31 marca 2017 r.

4. Czy tabele od nr 2 do nr 3.3 mają dotyczyć wszystkich dochodzonych przez jednostkę należności, których termin zapłaty minął przed 31 marca 2017 r., bez względu czy należność stała się wymagalna np. w 2010 r., czy jeszcze wcześniej?

W tabelach 2 do 4 powinny być wykazane należności wylosowane zgodnie z procedurą doboru próby opisaną w pkt 5 *Założeń*, bez względu na datę jej wymagalności.

5. Czy należność pt. zwrot kosztów postępowania przed sądami administracyjnymi należy zakwalifikować do należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym czy do należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym?

Zwrot kosztów postępowania przed sądami administracyjnymi należy zakwalifikować jako należności pieniężne o charakterze cywilnoprawnym.

Informujemy, że w przypadku przypisania do dnia 17 maja 2017 r. ww. kosztów do budżetowych należności o charakterze publicznoprawnych prosimy o korektę, o ile to nie będzie generowało dużych nakładów pracy. W przypadku, gdy nie jest możliwa korekta dotycząca przypisanych kosztów prosimy o zamieszczenie takiej informacji w sprawozdaniu z zadania.

6. Czy tabele od nr 2 do nr 4.3 mają dotyczyć wszystkich dochodzonych przez jednostkę należności, których termin zapłaty minął przed 31 marca 2017 r., bez względu czy należność stała się wymagalna np. w 2010 r., czy jeszcze wcześniej, ale tylko tych które audytor wytypował w określonej przez siebie próbie?

W tabelach nr od 2 do 4 należy ująć należności wylosowane zgodnie z procedurą doboru próby opisaną w pkt 5 *Założeń*, bez względu na datę jej wymagalności.

7. Czy przedmiotowym zadaniem audytowym zleconym w urzędzie wojewódzkim należy objąć dochodzenie należności na poziomie dysponenta III stopnia (budżetu jednostki budżetowej – pion finansowy podległy bezpośrednio Dyrektorowi Generalnemu) czy I stopnia (budżetu wojewody – pion finansowy podległy bezpośrednio Wojewodzie)?

Urzędy wojewódzkie powinny przeprowadzić audyt wewnętrzny zlecony w zakresie ustalania i dochodzenia należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym oraz niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym na poziomie dysponenta III stopnia.

8. Czy zadanie audytowe zlecone powinno być przeprowadzone w Komendzie Głównej OHP jako dysponenta II stopnia, czy powinno być rozszerzone na jednostki podległe i nadzorowane – dysponentów III stopnia, jeśli tak, to na które?

W przypadku Komendy Głównej OHP, będącej dysponentem II, zadanie audytowe zlecone należy przeprowadzić wyłącznie na poziomie dysponenta II stopnia.

9. Według jakich kryteriów należy ocenić mechanizmy kontrolne w audytowanym obszarze?

Zgodnie z pkt. 3.8 *Założeń*, audytor wewnętrzny powinien sprawdzić, czy w badanym obszarze zostały ustalone skuteczne mechanizmy kontrolne oraz czy są one odpowiednie

do zidentyfikowanych ryzyk. Ocena powinna odnosić się zatem do kryterium skuteczności i adekwatności przyjętych mechanizmów kontrolnych.

10. Jakie założenia należy przyjąć w zakresie doboru próby dokumentacji źródłowej dotyczącej należności pieniężnych, a jakie dla sprawozdań budżetowych?

W pkt. 5 *Założeń* określono warunki niezbędne do wyliczenia wielkości próby. Jednocześnie nie wskazano metody doboru próby, stąd też audytor wewnętrzny realizujący zadanie zleczone ma pełną swobodę wyboru metody doboru. Metoda doboru próby powinna zostać opisana w programie zadania audytowego. W odniesieniu do sprawozdań budżetowych (Rb-N) nie ma potrzeby doboru prób. W tabeli nr 10 należy podać kwoty należności z formularzy Rb-N jednostki za IV kwartał 2016 r. i I kwartał 2017 r. oraz kwoty, nr i nazwę kont ksiąg rachunkowych jednostki, które zostały uwzględnione podczas wypełniania formularzy. Jednocześnie z *Założeń* nie wynika konieczność badania poszczególnych zapisów ujętych na ww. kontach ksiąg rachunkowych jednostki, niemniej jednak audytor wewnętrzny może przeprowadzić takie badanie z własnej inicjatywy.

11. Czy dobór próby do badania należności wg struktury "wiekowej" opisanej w pkt. 3.4 Założeń dotyczy również niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym?

Dobór próby do badania należności wg struktury "wiekowej" opisanej w pkt. 3.4 *Założeń* dotyczy tylko należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym rozrachunków z pracownikami. W przypadku niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym doboru próby należy dokonać spośród całej populacji przeterminowanych należności.

12. Wypełniając tabelę nr 9.1. „Struktura wiekowa należności wg stanu na dzień 31.03.2017 r.”, jaką datę przyjąć jako początkową, w szczególności w przypadku terminowej spłaty należności, np.: czy lp.1 umieszczać dane dotyczące terminowo zapłaconych należności w okresie od 1.01.2016 r. do 31.03.2017 r. czy w innym?

Wypełniając tabelę nr 9.1. „Struktura wiekowa należności wg. stanu na dzień 31.03.2017 r” w poz. 1 należy wskazać te należności pieniężne, których termin płatności na dzień 31 marca 2017 r. nie upłynął.

13. Czy populację, z której ma zostać wybrana próba należności mają stanowić wyłącznie należności wymagalne niesporne wg stanu na 31.03.2017 r., czy należy uwzględnić również należności sporne – roszczenia sporne?

Populację, z której należy wybrać należności do badania stanowią wszystkie należności pieniężne na dzień 31 marca 2017 r.

14. W nawiązaniu do odpowiedzi na pytanie 7, czy jeżeli w urzędzie wojewódzkim na poziomie dysponenta III stopnia, w okresie objętym audytem, występują tylko należności cywilnoprawne, audyt powinien być przeprowadzony tylko na poziomie dysponenta III stopnia.

Urzędy wojewódzkie powinny objąć audytem wewnętrznym zleconym należności na poziomie dysponenta III stopnia. Jeżeli w okresie objętym badaniem wystąpiły jedynie należności cywilnoprawne, to audytem należy objąć tylko te należności, a informację na ten temat należy zamieścić w *Wynikach audytu wewnętrznego zleconego*.

15. Czy badanie obejmuje tylko dochody budżetowe, wykazywane w sprawozdaniu RB-27 (o tym świadczy punkt 3.1 założeń audytu), czy też należności z tytułu wydatków budżetowych, np. zwroty wydatków poniesionych w danym roku z tytułu refakturowania energii elektrycznej?

Badaniem należy objąć wszystkie należności powstałe zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków budżetowych.

16. Czy zasądzone przez Sąd Pracy koszty zastępstwa procesowego należy uznać za należności, a jeśli tak to do jakiej kategorii należy je zaliczyć (tj. należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym czy niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym)?

Koszty zastępstwa procesowego zasądzone przez Sąd Pracy należy uznać za należności pieniężne o charakterze cywilnoprawnym.

Informujemy, że w przypadku przypisania do dnia 17 maja 2017 r. ww. kosztów do budżetowych należności o charakterze publicznoprawnych prosimy o korektę, o ile to nie będzie generowało dużych nakładów pracy. W przypadku, gdy nie jest możliwa korekta dotycząca przypisanych kosztów prosimy o zamieszczenie takiej informacji w sprawozdaniu z zadania.

17. Czy w kategorii należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami należy również brać pod uwagę rozrachunki z tytułu podróży służbowej?

Należy wziąć pod uwagę wszelkie rozrachunki z pracownikami, w tym z tytułu podróży służbowej. Nie należy uwzględniać jedynie rozrachunków z pracownikami w zakresie rozliczeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

18. Czy w przypadku niewielkiej populacji wszystkich należności przeterminowanych na dzień 31.03.2017 r. (np. 12 przypadków, a w poszczególnych kategoriach jeden lub kilka przypadków) można przeprowadzić badanie pełne?

Tak, w przypadku niewielkiej liczby należności audytor wewnętrzny może przeprowadzić pełne badanie.

19. Czy przy uzupełnianiu tabeli nr 9.1. „Struktura wiekowa należności wg. stanu na dzień 31.03.2017 r.” prawidłowo zostało przyjęte założenie, iż w kolumnach „kwota należności” zostanie podana wartość należności bez odsetek i kosztów ubocznych, a w kolumnach „liczba należności” wskazana będzie ilość należności głównych?

W tabeli nr 9.1. „Struktura wiekowa należności wg. stanu na dzień 31.03.2017 r.” w wierszach 2-5 (kolumna należności) należy ująć (dla poszczególnych kategorii) wartość

należności pieniężnych, wynikającą z prowadzonych w jednostce ksiąg rachunkowych tj. powiększoną o należne odsetki i/lub inne koszty uboczne, które zostały naliczone, przypisane i zaewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i przyjętymi w jednostce zasadami/polityką rachunkowości. Natomiast w kolumnie liczba należności powinna zostać wskazana liczba należności głównych.

20. Proszę o informację, do której kategorii należności należy zaliczyć należność powstałą z tytułu szkody wobec osoby, która nie jest pracownikiem jednostki (należność zasądzona wyrokiem sądowym)?

Należność powstałą z tytułu szkody wobec osoby, która nie jest pracownikiem jednostki (należność zasądzona wyrokiem sądowym) należy uznać za należność pieniężną o charakterze cywilnoprawnym.

Informujemy, że w przypadku przypisania do dnia 17 maja 2017 r. ww. kosztów do budżetowych należności o charakterze publicznoprawnych prosimy o korektę, o ile to nie będzie generowało dużych nakładów pracy. W przypadku, gdy nie jest możliwa korekta dotycząca przypisanych kosztów prosimy o zamieszczenie takiej informacji w sprawozdaniu z zadania.

21. Proszę o informację jak należy zakwalifikować zasądzone wyrokiem koszty zastępstwa procesowego czy postępowania kasacyjnego (czy do należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym, czy też publicznoprawnym)?

Zasądzone wyrokiem koszty zastępstwa procesowego czy postępowania kasacyjnego należy uznać za należności pieniężne o charakterze cywilnoprawnym.

Informujemy, że w przypadku przypisania do dnia 17 maja 2017 r. ww. kosztów do budżetowych należności o charakterze publicznoprawnych prosimy o korektę, o ile to nie będzie generowało dużych nakładów pracy. W przypadku, gdy nie jest możliwa korekta dotycząca przypisanych kosztów prosimy o zamieszczenie takiej informacji w sprawozdaniu z zadania.

22. Czy w tabeli nr 5 (noty odsetkowe) wpisujemy także noty odsetkowe naliczone do kwoty 8,70 zł lecz nie dochodzone (nie dochodzenie tej kwoty wynika z uregulowań wewnętrznych stosowanych w jednostce i oznacza, że tej wartości nie dochodzi się ze względu na wyższe koszty jej ewentualnej egzekucji, ale kwota ta podlega ewidencji i natychmiast jest odpisywana w koszty) czy wpisać noty tylko powyżej tej wartości?

W tabeli nr 5 Noty odsetkowe należy ująć wszystkie noty odsetkowe wystawione w 2016 r. Dodatkowo informujemy, że w przypadku opisanym w pytaniu, proponujemy wpisać w kolumnie nr 12 ww. tabeli (*Uwagi*) adnotację o odstąpieniu od dochodzenia naliczonych odsetek na podstawie regulacji wewnętrznych jednostki.

23. Założenia w pkt. 3.3, 3.5, 3.6, 3.8, 3.9 przewidują, że audytor wewnętrzny powinien m.in. opisać istniejące procedury, mechanizmy, dokonać oceny tych procedur, ocenić prawidłowości działania w zakresie ulg, odsetek, ustalić sposób ewidencjonowania. Jednocześnie w pkt. 5 Założeń jest informacja, że z badania należy wyłączyć wszystkie

należności terminowe. Czy to oznacza, że jeżeli np. jednostka nie posiada przeterminowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym to audytor nie opisuje procedur, działań, jakie zastosowano przy ustalaniu i ewidencjonowaniu należności terminowych, a co za tym idzie nie dokonuje ich oceny?

Jeżeli jednostka nie posiada przeterminowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym na dzień 31 marca 2017 r., to audytor wewnętrzny, jest zobowiązany do podjęcia pozostałych działań gdyż punkty 3.1- 3.5, oraz pkt 3.7 i 3.9 Założeń nie dotyczą wyłącznie badanej próby lecz populacji.

24. Czy ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych (pkt 3.8 Założeń) może dotyczyć wyłącznie etapu egzekucji należności, tj. oceny skuteczności realizacji działań zmierzających do egzekucji należności? Czy może trzeba ocenić również np. skuteczności procedur, działań na etapie ustalania i ewidencjonowania należności?

Ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych (pkt 3.8 Założeń) powinna dotyczyć wszelkich działań podejmowanych w celu ustalania i terminowego dochodzenia należności.

25. Czy w tabeli 1.1. „Ewidencja należności pieniężnych oraz skuteczność ich dochodzenia” w wartości należności wykazywanych w poszczególnych wierszach kolumnie 12 powinny być równe wartościom wykazanym w kolumnie 4, a jeśli nie - to czym powinny różnić się dane zawarte w tych kolumnach?

W tabeli nr 1.1. Ewidencja należności pieniężnych oraz skuteczność ich dochodzenia wartości należności wykazywane w poszczególnych wierszach kolumny 12 mogą być:

- równe wartościom wykazanym w kolumnie 4 – w przypadku, gdy w trakcie roku (2016 r.) nie dokonano spłaty żadnej z należności, która występowała na początku roku;
- niższe od wartości wskazanych w kolumnie 4 – w przypadku, gdy w trakcie roku (2016 r.) dokonano np. częściowej/całościowej spłaty części/całości należności, która występowała na początku roku.

26. Czy przy uzupełnianiu tabeli 1.1 Ewidencja należności pieniężnych oraz skuteczności ich dochodzenia, przy uzupełnianiu kol. 12- "w tym należności powstałe w latach poprzednich, przyjęte/przeniesione z dn. 01.01.2016 r. na konto należności z tyt. dochodów budżetowych", należy uwzględnić Bilans Otwarcia oraz wszystkie ujęte pod datą 01.01.2016r. należności przeniesione na konto „221” np. z „201” na „221”?

W tabeli 1.1 Ewidencja należności pieniężnych oraz skuteczności ich dochodzenia, w kolumnie 12 należy wykazać należności z lat poprzednich zaewidencjonowane na dzień 31 grudnia 2016 r., które zostały wykazane w ewidencji na dzień 1 stycznia 2016 r. na koncie dochodów budżetowych, tj. koncie 221 - Należności z tytułu dochodów budżetowych.

27. W zakresie pkt 3.6 Założeń: które należności powinno się uwzględnić podczas badania, aby móc ocenić prawidłowość udzielania dłużnikom ulg w spłacie należności (nie każda zarejestrowana należność podlegała procedurze udzielenia ulg):

- czy dokonać losowania próby z całej populacji należności co do których stosowano ulgi?*
- czy uwzględnić te należności, które wpadły do próby, nawet jeśli nie było stosowanej procedury udzielania ulg w spłacie należności?*

Zgodnie z pkt 3.6 *Założeń*, audytor wewnętrzny realizujący audyt zlecony powinien dokonać oceny prawidłowości udzielania dłużnikom ulg w spłacie należności. W wyniku oceny audytor powinien wydać opinię na temat zgodności stosowania ulg z przepisami ustawy. W badaniu należy uwzględnić poprawność zastosowania przesłanek uzasadniających udzielenie ulg w odniesieniu do należności cywilnoprawnych oraz potrąceń zobowiązań z tytułu niepodatkowych należności budżetowych wraz z odsetkami za zwłokę, stanowiących dochód budżetu państwa. Badanie powinno być dokonane na wylosowanej próbie należności (zgodnie z pkt 5 *Założeń*). Na podstawie dokumentacji źródłowej dotyczącej wylosowanych należności (oraz w odniesieniu do udzielonych ulg) audytor powinien wypełnić tabele 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3. W sytuacji, gdy wśród wylosowanych do badania należności żadna nie będzie objęta ulgą, tabele nr 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3. – w zakresie w jakim dotyczą ulg, należy pozostawić bez wypełniania. Dodatkowo audytor w sprawozdaniu z zadania powinien wskazać, że w związku z ww. sytuacją nie może wydać opinii na temat zgodności stosowania ulg z przepisami prawa. Audytor może także – z własnej inicjatywy, rozszerzyć próbę i dokonać oceny, a co za tym wydać opinię w ww. zakresie.

28. W zakresie pkt 3.9 Założeń: które należności powinno się uwzględnić podczas badania, aby móc ocenić prawidłowość naliczania odsetek z tytułu nieterminowej spłaty należności (nie do każdego rodzaju należności naliczamy odsetki)?

- czy dokonać losowania próby z całej populacji należności co do których stosowano naliczanie odsetek?*
- czy uwzględnić te należności, które wpadły do próby, nawet jeśli nie było stosowanej procedury naliczania odsetek?*

Zgodnie z pkt 3.9 *Założeń*, audytor wewnętrzny realizujący audyt zlecony powinien dokonać oceny prawidłowości naliczenia odsetek z tytułu nieterminowej spłaty należności pieniężnych, w tym wynikających z ustawy o transakcjach, oraz ich ujęcia w księgach rachunkowych jednostki. Na podstawie dokumentacji źródłowej dotyczącej wylosowanych należności (oraz w odniesieniu do naliczonych odsetek) audytor powinien wypełnić tabele 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3. W sytuacji, gdy wśród wylosowanych do badania należności – w żadnej nie były naliczone odsetki, tabele nr 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3. – w zakresie w jakim dotyczą odsetek, należy pozostawić nie wypełnione. Należy przy tym jednak wyraźnie podkreślić, że audytor realizujący zadanie zlecone powinien m.in. wypełnić tabelę nr 5 *Wykaz not odsetkowych wystawionych w 2016 r.* Na podstawie danych zawartych

w ww. tabeli, audytor powinien być w stanie ocenić prawidłowość naliczenia odsetek z tytułu nieterminowej spłaty należności pieniężnych, w tym wynikających z ustawy o transakcjach, oraz ich ujęcia w księgach rachunkowych jednostki.

29. *W jaki sposób wypełnić tabelę 6.1 „Zestawienie należności i ulg w spłacie wg stanu na 31.03.2017 r.” tj.:*

- *czy w części „Kwota należności” w kol. 3 wykazywać wszystkie należności główne wg stanu na 31.03.2017 r. tzn. należności wymagalne (nieterminowe -bezsporne oraz sporne) i należności niewymagalne (terminowe)?*
- *czy w części „Kwota udzielonych ulg” – kol. 5 i 6 wykazywać te kwoty należności, które pozostają do spłaty wg stanu na 31.03.2017 r. w wyniku udzielonej ulgi np. w przypadku rozłożenia spłaty należności na raty, czy też całą należność objętą ulgą?*
- *czy w części „Kwota uregulowanych należności” wykazywać należności objęte ulgą polegającą na rozłożeniu na raty w wysokości tej części rat, które zostały już zapłacone wg stanu na 31.03.2017.*
- *czy w przypadku umorzeń należności wykazywać tylko te, których umorzenia dokonano dnia 31.03.2017 r., a zatem wszelkie umorzenia dokonane przed 31.03.2017 r. nie byłyby wykazywane.*

Tabela nr 6.1 wypełnia się automatycznie, stąd też audytorzy realizujący zadanie nie mają możliwości wpisywania w tej tabeli żadnych wartości i danych.

30. Czy w tabeli 5.1 „Wykaz not odsetkowych wystawionych w 2016 r.” w kol. 9 „Opóźnienie w spłacie należności” wskazywać liczbę dni opóźnienia w spłacie należności głównej na dzień wystawienia noty odsetkowej (tj. kol. 8 – kol. 3 = kol. 9)?

Tak, tabeli nr 5.1 *Wykaz not odsetkowych wystawionych w 2016 r.* w kolumnie 9 należy wskazać liczbę dni opóźnienia w spłacie, na dzień wystawienia noty odsetkowej.

31. *Mając na uwadze fakt, że tabele od nr 2 do 5 należy wypełnić w oparciu o próbę należności, która zgodnie pkt 5 ppkt 1 Założeń ma nie obejmować należności, których termin płatności przypada po 31.03.2017 r., w związku z tym próba dotyczyć będzie tylko należności wymagalnych (nieterminowych), jak postąpić w sytuacji gdy wśród wylosowanych należności żadna nie będzie objęta ulgą. Czy w takiej sytuacji tabele 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3. pozostawić nie wypełnione?*

W sytuacji, gdy wśród wylosowanych do badania należności żadna nie będzie objęta ulgą, tabele nr 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3. – w zakresie w jakim dotyczą ulg, należy pozostawić nie wypełnione.

32. *Czy analogicznie do urzędów wojewódzkich, także w ministerstwie będącym dysponentem I i III stopnia, audytem należy objąć tylko dochodzenie należności na poziomie dysponenta III stopnia?*

Tak, w ministerstwach audytem zleconym należy objąć tylko należności pieniężne na poziomie dysponenta III stopnia.

33. Czy w załączniku nr 9 należy wpisać należności zapłacone wg stanu na dzień 31.03.2017 r. zgodnie z terminami zapłaty wyszczególnionymi w poszczególnych wierszach? Czy też należy ująć należności, które nie są zapłacone na dzień 31.03.2017 r.? Jeżeli tabela dotyczy należności spłaconych to jakie lata należy uwzględnić wypełniając tabelę?

Wypełniając tabelę nr 9.1. *Struktura wiekowa należności wg. stanu na dzień 31.03.2017 r* w poz. 1 należy wskazać te należności pieniężne, których termin płatności na dzień 31 marca 2017 r. nie upłynął.

Natomiast w poz. 2-5 należy wskazać te należności, w przypadku których na dzień 31 marca 2017 r. od terminu płatności upłynęło odpowiednio: poz. 2 (1-90 dni), poz. 3 (91-180 dni), poz. 4 (181-365 dni) i poz. 5 (pow. 365 dni).

34. Czy w tabeli nr 7 i 9 należy uwzględnić również należności sporne?

W tabeli 7 oraz 9 należy uwzględnić wszystkie należności, w tym należności sporne.

35. Czy w tabeli 1.1 "Ewidencja należności pieniężnych oraz skuteczność ich dochodzenia" w wartości należności wykazywanych w kolumnie 7 "przeniesienia na inne konto" należy podać wartość należności, na których została dokonana korekta bez wpływu na jej wysokość np. korekta należności ze względu na korespondencję z innym kontem: 224/221, 221/720?

W tabeli nr 1.1 „Ewidencja należności pieniężnych oraz skuteczność ich dochodzenia”, należy wykazać wartości wszystkich należności, ujętych na koncie 221 według stanu na dzień wskazany w tabeli, obejmujące przypisy (zwiększenia) i wpłaty oraz przeniesienia (zmniejszenia).

36. Czy w tabeli nr 1 w zwiększeniach należności w trakcie 2016 r. należy wykazać tylko należności nieuregulowane, czy również przypisy należności, które powstały i zostały uregulowane w ciągu roku?

*Czy biorąc pod uwagę zapis założeń zawarty w pkt 3.1, że zestawienie (tabele nr 1 i 7) powinno obejmować wyłącznie należności **nieuregulowane** (terminowe i nieterminowe) w przypadku występowania należności naliczonych i uregulowanych w roku 2016 tabele 1 i 7 nie powinny zawierać takich należności, czy może takie należności należy uwzględnić np. w kol. 5 tabeli nr 7 jako zwiększenia (ustalenie należności) i zmniejszenia (spłata przez dłużnika)?*

*Biorąc również pod uwagę zapis założeń z pkt 3.1, że zestawienie (tabele nr 1 i 7) powinno obejmować wyłącznie należności **nieuregulowane** (terminowe i nieterminowe), a obie tabele wydają się kluczowe do określenia populacji objętej badaniem należności ustalone w 2016 r. i w tym samym roku uregulowane będą częścią populacji, na podstawie której*

należy dokonać opinii, o której mowa np. w pkt 3.3, 3.5? Czy może takie należności uregulowane nie wchodziłyby w ogóle w zakres niniejszego audytu?

Tak, w tabeli nr 1.1 „Ewidencja należności pieniężnych oraz skuteczność ich dochodzenia” należy wykazać także przypisy, które powstały i zostały uregulowane w ciągu roku. Natomiast w tabeli nr 7 „Stan należności” wykazać należności w podziale na należności cywilnoprawne, w tym z tytułu rozliczeń z pracownikami oraz należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym.

37. Czy badanie dokumentacji źródłowej (w podziale na należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami, oraz niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym) powinno dotyczyć dokumentacji wynikającej z załącznika nr 1 dot. Ewidencji należności pieniężnych w 2016 r., a tym samym okres badania obejmować okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 marca 2017 r.?

Zgodnie z treścią Założeń, badań próby należności należy dokonać oddzielenie dla każdej z kategorii należności przeterminowanych, wymienionych w pkt. 3.4. Założeń (według stanu na dzień 31 marca 2017 r.) oraz z podziałem na należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami.

W przypadku niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, badań próby należności należy dokonać spośród należności przeterminowanych, według ich stanu na dzień 31 marca 2017 r.

Zarówno w przypadku należności cywilnoprawnych, w tym z tytułu rozliczeń z pracownikami jak i należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym istotny jest stan należności na określony dzień, a nie data powstania należności.

38. Czy w tabeli nr 1 należy wykazać należności ewidencjonowane na koncie 221 Należności z tyt. Dochodów budżetowych czy również takie, które wystąpiły w jednostce bez sprzedającego je przypisu na koncie 221 (np. opłaty za kserokopie) i zaewidencjonowane zostały bezpośrednio na kontach zespołu „7” ?

W tabeli nr 1 „Ewidencja należności pieniężnych oraz skuteczność ich dochodzenia” należy wykazać należności ujęte na koncie 221. Natomiast w tabeli nr 7 „Stan należności” wykazać należności w podziale na należności cywilnoprawne, w tym z tytułu rozliczeń z pracownikami oraz należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym.

39. Czy zadanie audytu zleconego powinno być przeprowadzone w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej jako dysponencie II stopnia czy też ma być rozszerzone na jednostki nadzorowane – Powiatowe Stacje Sanitarno- Epidemiologiczne (31 jednostek budżetowych , dysponentów III stopnia)?

Audyt zlecony powinien być przeprowadzony w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, jako dysponencie II stopnia.

40. Czy na podstawie Założeń należy rozumieć, że populacjami generalnymi do badania na podstawie próby są: 1. należności cywilnoprawne i 2. należności z tytułu rozrachunków z pracownikami, czy należy dokonać podziału tych populacji na jednorodne warstwy wg kategorii tj. wiekowania i dopiero wtedy dokonać doboru próby oddzielnie dla każdej warstwy 2 populacji generalnych?

Zgodnie z treścią Założeń, badań próby należności należy dokonać oddzielenie dla każdej z kategorii należności przeterminowanych, wymienionych w pkt. 3.4. Założeń (według stanu na dzień 31 marca 2017 r.) oraz z podziałem na należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami. Populacją do doboru próby będzie zatem liczba należności wskazana w kolumnie 3 i 6 dla poszczególnych wierszy (poz. 2-4 tabeli nr 9 *Struktura wiekowa należności*).

W przypadku niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, badań próby należności należy dokonać spośród wszystkich tego rodzaju należności przeterminowanych (bez podziału na kategorie dotyczące upływu czasu od terminu płatności), według ich stanu na dzień 31 marca 2017 r.

41. W założeniach do audytu w pkt 3.7 *Rzetelność i prawidłowość sporządzania sprawozdania Rb-N* wskazano, że audytor wewnętrzny powinien dokonać oceny, pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, sporządzania jednostkowych sprawozdań Rb-N. Natomiast w liście sprawdzającej (zał. nr 11 w arkuszu Excel) w pkt 7 wskazano, że należy przygotować zestawienie i opis (nie zaznaczono oceny) procesu sporządzania sprawozdania budżetowego. Czy w związku z tym należy dokonać oceny sporządzania sprawozdań Rb-N czy poprzestać na zestawieniu i opisie?

Audytor wewnętrzny realizujący zadanie zleczone powinien dokonać oceny, pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, sporządzania jednostkowych sprawozdań Rb-N.

42. Noty odsetkowe są wystawiane do faktur rozliczonych (zapłaconych) i nierozliczonych (niezapłaconych). Noty od faktur nierozliczonych są wystawiane zgodnie z rozporządzeniem MF na koniec każdego kwartału. Noty wystawione na koniec kwartału są stornowane, jeżeli w późniejszym terminie faktura zostanie zapłacona, na jej miejsce wystawiona zostaje nota obejmująca cały okres od powstania długu do jej uregulowania. Podaje przykład. Na dzień 31 marca zostały naliczone odsetki dla kontrahenta X w wysokości 7 zł za okres 2 lutego-31 marca. Kontrahent zapłacił 20 kwietnia. Jednostka stornuje odsetki wystawione na koniec marca i wystawia drugą notę za okres 2 lutego-20 marca w wysokości 10 zł. Czy w załączniku powinnam wskazać notę skorygowaną i notę drugą, czy tylko drugą?

W przypadku opisanym w pytaniu, należy w tabeli nr 5 „Noty odsetkowe” wykazać notę skorygowaną i notę drugą – z odpowiednią adnotacją przy notce skorygowanej (w kolumnie nr 12 *Uwagi* tabeli).

43. *Czy audytem należy objąć także należności powstałe w obszarze funduszy celowych (w przypadku Ministerstwa Sportu i Turystyki dotyczy to Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów)?*

Audytem wewnętrznym nie należy obejmować należności w obszarze funduszy celowych, obsługiwanych przez jednostkę budżetową.

44. *Czy opinia audytora, o której mowa w pkt 3.3 i 3.5 Założeń ma zostać wydana w oparciu o badanie:*

- *Należności nieuregulowanych, których termin płatności przypadają po 31.03.2017r. (terminowych)?*
- *Należności nieuregulowanych, których termin płatności upłynął według stanu na dzień 31.03.2017 r. (przeteterminowanych)?*
- *Należności uregulowanych terminowo, które powstały w okresie 1.01.2016 r.- 31.03.2017 r. i zostały uregulowane przed upływem terminu płatności?*

Audytor wewnętrzny powinien przedstawić opinię, o której mowa w pkt 3.3 *Założeń* dla należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami oraz niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym. Opinia powinna być przedstawiona w oparciu o badania przeprowadzone na próbie opisanej w pkt. 5 *Założeń*, tj. z wyłączeniem należności, których termin płatności przypadają po 31 marca 2017 r.

Zarówno w przypadku należności cywilnoprawnych, w tym z tytułu rozliczeń z pracownikami, jak i niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym istotny jest stan należności na określony dzień, a nie data powstania należności.

45. *Czy w tabeli nr 1 winny być wykazane wszystkie należności, czy tylko należności z tytułu dochodów budżetowych? W tabeli nr 1 jest określone, aby wpisać "ogółem należności z tyt. dochodów budżetowych". Zatem należności z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego, które stanowią wpływy Krajowego Funduszu Drogowego nie powinny być ujmowane?*

Audytem wewnętrznym zleconym mają być objęte należności pieniężne jednostek budżetowych o charakterze cywilnoprawnym oraz niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym. Dodatkowo informujemy, że w załącznikach (tabele Excel) należy przedstawić dane i informacje określone w opisie poszczególnych tabel/pozycji/kolumn/wierszy. Dla przykładu w tabeli nr 1 należy wykazać należności z tytułu dochodów budżetowych (konto 221), w tabeli nr 7 należy wykazać dane dotyczące wszystkich należności pieniężnych danej jednostki budżetowej, z podziałem na należności o charakterze cywilnoprawnym (w tym należności z tytułu rozliczeń z pracownikami) oraz niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, a w tabeli nr 9 należy wykazać dane dotyczące struktury wiekowej należności o charakterze cywilnoprawnym (w tym należności z tytułu rozliczeń z pracownikami).

46. Czy w poz. 9 i 10 tabeli nr 3.2 należy wykazać kwoty przyznanej ulgi w spłacie należności głównej oraz odsetek i innych należności ubocznych podane w decyzji o ulgach, – czy w poz. 10 i 11 tabeli nr 3.3 należy wykazać kwoty należności spłacone, czy pozostałe do zapłaty na dzień 31 marca 2017 r.?

Tak, w kol. 9 tabeli 3.2 należy wykazać kwotę udzielonej ulgi w spłacie należność głównej, natomiast w kol. 10 kwotę udzielonej ulgi w spłacie odsetek i innych należności ubocznych. W kol. 10 tabeli 3.3 należy ująć kwotę uregulowanej (spłaconej) należności głównej według stanu na dzień 31 marca 2017 r., a w kol. 11 kwotę zapłaconych odsetek i innych należności ubocznych według stanu na dzień 31 marca 2017 r.

47. Czy audytem zleconym ma zostać objęty tylko dysponent III stopnia (pion Głównego Księgowego ministerstwa), czy także dysponent części budżetowej (pion Głównego Księgowego Resortu), który w ministerstwie występuje także w charakterze dysponenta III stopnia?

Audytem wewnętrznym ma zostać objęty tylko dysponent III stopnia (pion Głównego Księgowego ministerstwa).

48. Czy audytem zleconym objęte mają być tylko typowe "należności budżetowe" księgowane na koncie 221, czy także środki mające charakter należności, ale księgowane są na innych kontach?

Audytem wewnętrznym zleconym mają być objęte należności pieniężne jednostek budżetowych o charakterze cywilnoprawnym oraz niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym. Dodatkowo informujemy, że w załącznikach (tabeli Excel) należy przedstawić dane i informacje określone w opisie poszczególnych tabel/pozycji/kolumn/wierszy. Dla przykładu w tabeli nr 1 należy wykazać należności z tytułu dochodów budżetowych (konto 221), w tabeli nr 7 należy wykazać dane dotyczące wszystkich należności pieniężnych, z podziałem na należności o charakterze cywilnoprawnym (w tym należności z tytułu rozliczeń z pracownikami) oraz niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, a w tabeli nr 9 należy wykazać dane dotyczące struktury wiekowej należności o charakterze cywilnoprawnym (w tym należności z tytułu rozliczeń z pracownikami).

49. Wątpliwości interpretacyjne budzi pojęcie:

a) "działania informacyjne podjęte w jednostce po upływie terminu płatności należności" zawarte w załączniku 3.1.

Działania informacyjne (rodzaj, sposób udokumentowania itp.) wynikają z § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. poz. 2367, z późn. zm.), które zostało wskazane w treści *Założeń...* (w pkt 3 „Akty prawne dotyczące badanego obszaru”).

b) "działania podjęte w jednostce(...)" pojawiające się w załącznikach: 2.1, 2.3, 3.3, 4.1 oraz 4.3. O jakie konkretnie działania chodzi, czy każdy wykonany telefon do dłużnika czy wysłany email czy pismo jest takim działaniem?

Pojęcie działania podjęte w jednostce, pojawiające się w załącznikach: 2.1, 2.3, 3.3, 4.1 oraz 4.3 dotyczy wszelkich udokumentowanych w jednostce działań podjętych wobec zobowiązanego. W przypadku problemów natury technicznej (zbyt mało miejsca w tabeli na wpisanie całego niezbędnego tekstu), prosimy o szczegółowe opisanie podjętych działań w dodatkowym załączniku, a w rubrykach ww. załączników wpisać datę i krótki syntetyczny opis pozwalający połączyć te dwie informacje.

50. Na czym polega odmiennosc danych, które trzeba wykazać w kolumnie 14 tabeli 3.2 i w kolumnie 8 tabeli 3.3?

W tabeli nr 3.2 w kol. 14 (na etapie udzielenia ulgi) oraz w tabeli nr 3.3 w kol. 8 (na etapie monitorowania spłaty należności po udzieleniu ulgi) należy wskazać termin/terminy płatności jakie jednostka wskazała zobowiązanemu przy udzielaniu ulgi. Może się także zdarzyć, że terminy na ww. etapach będą się różniły (co zostało potwierdzone przez audytorów przygotowujących materiały na etapie programowania niniejszego zadania zleconego). Niemniej jednak, w większości przypadków terminy w obu kolumnach powinny być takie same i powinny wynikać z dokumentów potwierdzających udzielenie ulgi.

51. Jakiego rodzaju zdarzenia należy wykazać w kolumnie 7 i 9 tabeli 3.3?

W tabeli nr 3.3 w kol. 7 należy wskazać daty np. wpłat kolejnych rat wraz z opisem np.: spłata 4 rat z 10 a w kol. 9 należy wskazać datę podjętych działań oraz opis w przypadkach gdy dłużnik np. nie wpłacił raty we wskazanym przez jednostkę terminie.

52. Dot. załącznika pkt 3.1 - do jakiego dnia włącznie należy opisać działania informacyjne podjęte w jednostce po upływie terminu płatności należności z kol. 4?

Jeśli miałyby to być stan na 31 marca 2017 r., to jeśli wynikiem działań byłaby wpłata kary pieniężnej, to automatycznie nie byłoby należności na dzień 31.03.2017 r.

W tabeli nr 3.1 w kol. 4 należy opisać działania informacyjne podjęte do dnia 31 marca 2017 r.

Jeżeli podjęte przed 31 marca 2017 r. działania skutkowały spłatą należności przed tym terminem to we wskazanym przypadku taka należność nie znalazłaby się w tabeli 3.1 gdyż należności takiej nie uwzględnia się w próbie zgodnie z pkt 5 Założeń.

53. Czy w tabeli nr 8.1 w obydwu kolumnach należy wpisać wyłącznie kwoty roszczeń/należności głównych, czy też włącznie z należnymi odsetkami?

W tabeli nr 8.1 należy wpisać kwoty roszczeń/należności głównych wraz z należnymi odsetkami.

54. Czy w tabeli „5.1. wykaz not odsetkowych wystawionych w 2016 r.” wykazywać również noty odsetkowe, które opiewają na bardzo małe kwoty (0,01 do 6,20 zł). Jeden z oddziałów GDDKiA oszacował, że w 2016 r. sporządził ok. 300 takich not. Zakładając że analogiczna sytuacja występuje w pozostałych 15 oddziałach GDDKiA, liczba not wystawionych w 2016 r. na bardzo małe kwoty może wynieść nawet kilka tysięcy.

Czy można odsetki wynikające z takich not wykazać w tabeli nr 5.1 zbiorczo w jednym wierszu?

W przypadku opisanym w pytaniu informujemy, że istnieje możliwość wykazania odsetek zbiorczo w jednym wierszu. Niemniej jednak w kolumnie 12 *Uwagi* należy w takim przypadku umieścić adnotację „odsetki wykazane zbiorczo”.

Pragniemy przy tym wyraźnie zaznaczyć, że sposób przedstawienia przez Państwa danych dotyczących wystawionych not odsetkowych i naliczonych odsetek nie może wpłynąć na możliwość wydania przez audytora wewnętrznego oceny prawidłowości naliczenia odsetek z tytułu nieterminowej spłaty należności pieniężnych, w tym wynikających z ustawy o transakcjach, oraz ich ujęcia w księgach rachunkowych jednostki (zgodnie z pkt. 3.9 *Założeń ...*).

55. Czy wypełniając tabelę nr 1 "Ewidencja należności pieniężnych" należy wykazać odsetki od należności w odrębnym wierszu - zgodnie z klasyfikacją budżetową (par. 091,092)?

Dla danej należności odsetki należy wykazać, w tym samym wierszu, w tabeli nr 1 w kol. 5 „Zwiększenia”.

56. Czy w tabeli nr 1 dot. ewidencji należności pieniężnych w 2016 r. należy wykazać łączną wartość należności w poszczególnych paragrafach, czy zbiorczo w paragrafach, ale w rozbiciu na poszczególne tytuły należności, czy szczegółowo każdą pozycję wynikającą z ewidencji analitycznej?

W tabeli nr 1 należy wykazać w poszczególnych paragrafach łączną wartość należności.

57. Czy w tabelach należy uwzględniać wartość należności dot. budżetu środków europejskich?

Tak, zgodnie z art. 60 pkt 6 ustawy o finansach publicznych należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz inne należności związane z realizacją projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także odsetki od tych środków i od tych należności są Środkami publicznymi stanowiącymi niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publiczno-prawnym.

58. Zgodnie z pkt. 2.7 Założeń audytu wewnętrznego celem zadania zleconego jest zapewnienie o rzetelności i prawidłowości (pod względem merytorycznym oraz formalno – rachunkowym) sporządzenia sprawozdania Rb- N. Aby było to możliwe zestawienia wskazane pkt 1-6 powinny być sporządzone wg zasad sporządzania Rb-N. Zatem czy zakres zadania dotyczy należności rozumianych zgodnie z zasadami wypełniania sprawozdania Rb-N?

Zgodnie z pkt. 3.7 *Założeń* w zakresie rzetelności i prawidłowości sporządzania sprawozdania Rb-N należy wypełnić tabele nr 10.1 oraz 10.2 dotyczące należności wykazanych w sprawozdaniach Rb-N oraz zestawienie kont syntetycznych stanowiących podstawę naliczania kwot do sprawozdania Rb-N.

59. Zgodnie z obowiązującą w 2016 r. jednostce polityką rachunkowości, odsetki przypisane do należności a niezapłacone ujmuje się w księgach rachunkowych pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec kwartału na podstawie dowodu PK (polecenie księgowania).

Czy zatem w tabeli nr 5 Wykaz not odsetkowych wystawionych w 2016 r. ujmować również odsetki przypisane i zaksięgowane w oparciu o polecenie księgowania, zamiast numeru noty wskazując numer PK?

Czy wykazywać jedynie noty odsetkowe, które były wysyłane do kontrahentów, dotyczące zarówno należności głównych które zostały uregulowane po terminie płatności bez należnych odsetek, jak i należności nieuregulowanych?

W tabeli nr 5 należy ująć wszystkie noty odsetkowe wystawione w 2016 r. przez jednostkę. Nie należy wykazywać dokumentów PK.

60. W tabeli 1.1: należy wpisać tylko należności ewidencjonowane na koncie 221 (terminowe i nieterminowe), tzn. że odnosimy się tylko do należności na 01.01.16. Nie wpisujemy nowych, powstałych w 2016 (po 01.01.16). Czy jeżeli należność powstała w 2015 roku i na koniec roku naliczane są odsetki, to w tabeli 1.1 w kolumnie 2-4 wpisujemy tylko wartość główną należności, czy też odsetki?

Wartość główna ewidencjonowana jest na innym paragrafie niż odsetki.

W tabeli nr 1.1 należy wykazać wszystkie należności zaewidencjonowane na koncie 221. W kol. 2-4 należy ująć należność główną a odsetki należy wpisać w kol. 5 „Zwiększenia”, w której powinny zostać ujęte wartości wszystkich zwiększeń, w tym naliczonych odsetek. Istotny jest stan należności na określony dzień, a nie data powstania należności.

61. Czy w tabeli nr 8 w kolumnie nr 2 należy wpisać tylko wartość należności głównej, czy też dodać do niej naliczone odsetki?

W tabeli nr 8 w kol. nr 2 należy wpisać wartość należności głównej wraz z naliczonymi odsetkami.

62. Zgodnie z pkt. 3.9 Założeń „Audytor wewnętrzny powinien dokonać oceny prawidłowości naliczenia odsetek z tytułu nieterminowej spłaty należności pieniężnych, w tym wynikających z ustawy o transakcjach, oraz ich ujęcia w księgach rachunkowych jednostki. W tym zakresie należy wypełnić tabele nr 2, 3, 4 i 5.” Czy tabelę nr 5 Audytor wypełnia na podstawie wybranej do badania próby? Czy należy tam wpisać wszystkie noty odsetkowe wystawione w 2016 r.?

W tabeli nr 5 należy ująć wszystkie noty odsetkowe wystawione w 2016 r.

63. Czy przy wypełnianiu tabeli nr 8 odpisy aktualizujące wartość należności traktować jako przejaw uprawdopodobnienia nieściągalności należności?

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa na dzień bilansowy jednostka powinna ustalać m.in. należności, które wprawdzie nie są ani przedawnione, ani umorzone, ani

nieściągalne, ale są wątpliwe, co oznacza, że termin ich zapłaty już minął i/lub są zagrożone dużym prawdopodobieństwem nieściągalności (kol. 3 tabeli nr 8).

Na podstawie ww. działań oraz innych, podjętych w zakresie wyceny aktywów, jednostka ustala ogólny odpis aktualizujący należności spowodowany utratą ich wartości.

Prawidłowe ustalenie kwoty odpisów aktualizujących wartość należności wymaga zatem:

1. dokonania analizy poszczególnych należności i określenia stopnia zagrożenia ich nieotrzymania uwzględniając okres zalegania z zapłatą, reakcje dłużnika na wysłane monity, jego zdolności płatnicze;
2. wiarygodnego oszacowania należności wątpliwych.

64. Czy w kolumnie nr 2 tabeli nr 8 należy uwzględnić należności sporne w toku, czy tylko należności, w których już zapadły orzeczenia sądów?

W tabeli nr 8 kol. 2 należy uwzględnić wszelkie roszczenia skierowane na drogę sądową.

65. Czy w kol. 5 tabeli 2.1 wpisać należy wyłącznie kwoty należności głównych, a w kol. 14 oprócz naliczonych odsetek, należności ubocznych np. kosztów zastępstwa procesowego? Czy może w kol. 5 wpisujemy całą kwotę łącznie (należność główna, odsetki, uboczne), a dopiero w kol. 14 wyodrębniamy odsetki i uboczne?

W tabeli 2.1 w kol. 5 wpisujemy wyłącznie kwotę należności głównej a dopiero w kol. 14 kwotę należnych odsetek i innych należności ubocznych.

66. Czy w związku z likwidacją jednostki (Prokuratury Apelacyjnej w dniu 3 marca 2016r, i powołanie w jej miejsce w dniu 04 marca 2016r Prokuratury Regionalnej) w tabeli nr 7 należy ująć stan należności na dzień 31 grudnia 2014r i 31 grudnia 2015r. z Prokuratury Apelacyjnej czy jedynie dane z nowo utworzonej jednostki?

W przypadku opisanym w pytaniu, w tabeli nr 7 należy wykazać dane z nowo utworzonej jednostki.

67. Czy w tabeli 2.1 w kolumnie 14 "Kwota należnych odsetek i innych należności ubocznych" należy wpisać kwotę zewidencjonowaną na kontach księgowych czy kwotę wynikającą z prawidłowego obliczenia (jeśli wystąpi rozbieżność)?

W tabeli nr 2.1 w kol. 14 należy wpisać kwotę zaewidencjonowaną na kontach księgowych, natomiast w Sprawozdaniu z zadania zapewniającego zawrzeć opinie/ocenę m.in. na temat prawidłowości ustalania należności i ewidencjonowania należności oraz prowadzonej ewidencji księgowej.

68. W jaki sposób w tabelach nr 1 i 2 wpisać dane, jeżeli należność główna została spłacona, a do spłaty pozostały tylko odsetki?

W tabeli nr 1 należy wskazać należności wraz z odsetkami lub innymi zwiększeniami wynikające z ujęcia ich w klasyfikacji paragrafów budżetowych według stanu na dzień 1.01.2016 r. (kol. 4) oraz według stanu na dzień 31.12.2016 (kol. 10). Jeżeli nastąpiła spłata należności głównej przed 1.01.2016 r. w tabeli nr 1 powinna być ujęta jedynie wartość

odsetek. Jeżeli spłata należności głównej nastąpiła po 1.01.2016 r. należy wykazać zarówno należność główną jak i odsetki w obu tabelach.

69. Czy w tabeli nr 2.1 należy ująć wszystkie należności zarówno po stronie dochodów jak i wydatków?

Tak jak w odpowiedzi na pyt. 15 - badaniem należy objąć wszystkie należności powstałe zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków budżetowych.

70. Czy w tabeli 2.1 w kolumnie 3. „Podstawa prawna”, podobnie jak w tabeli 5, należy wskazać numer, datę i rodzaj dokumentu zobowiązującego dłużnika do uregulowania należności np. umowę lub fakturę?

W tabeli nr 2.1 w kol 3 należy wskazać podstawę prawną powstania należności natomiast w tabeli 5 w kol. 7 należy wpisać nr, datę i rodzaj dokumentu zobowiązującego dłużnika do uregulowania należności.

71. Czy w tabeli nr 9 Struktura wiekowa należności w wierszu 1 terminowa spłata należności należy wykazać wszystkie należności przypisane i uregulowane w okresie 01.01.-31.03.2017r.? Czy należy także uwzględnić należności uregulowane w tym okresie, a wykazane w bilansie otwarcia? Czy należy wykazać również należności sporne oraz odsetki?

W wierszu 1 tabeli nr 9 należy wykazać należności terminowe, tj. te należności, które na dzień 31 marca 2017 r. spełniają oba warunki:

- nie zostały jeszcze uregulowane przez zobowiązanych;
- ich termin płatności jeszcze nie upłynął.

Natomiast w wierszach 2-5 tabeli nr 9 należy wykazać należności nieterminowe, tj. te należności, które na dzień 31 marca 2017 r. spełniają warunki:

- nie zostały jeszcze uregulowane przez zobowiązanych;
- ich termin płatności upłynął (liczba dni, które na dzień 31 marca 2017 r. upłynęły od terminu płatności, determinuje przypisanie do odpowiedniej kategorii wiekowej).

72. Czy wypełniając tabelę nr 3.1 w kolumnie „zobowiązany” wystarczy podać informacje „osoba fizyczna” czy konieczne jest wskazanie imienia i nazwiska zobowiązanego?

W kolumnie 6 tabeli nr 3.1 wystarczy podać informację „osoba fizyczna”.

73. Czy kary umowne z tytułu niewykonania umów traktować również jako należność?

Kary umowne należy traktować jako należność.

74. Czy w tabeli nr 10.2 "Zestawienie kont syntetycznych stanowiących podstawę naliczenia kwot do sprawozdania RB-N" w rubrykach "kwota należności wymagalnych za IV kw. 2016 r. i za I kw. 2017 r." należy uwzględnić wyłącznie należności wymagalne? Co z należnościami niewymagalnymi w sprawozdaniu RB-N?

W odpowiedzi na pytanie nr 10 możemy znaleźć na stronie MF następującą informację: "W tabeli nr 10 należy podać kwoty należności z formularzy Rb-N jednostki za IV kwartał 2016 r. i I kwartał 2017 r. oraz kwoty, nr i nazwę kont ksiąg rachunkowych jednostki, które zostały uwzględnione podczas wypełniania formularzy".

W tabeli nr 10.2 należy uwzględnić kwoty, nr i nazwę kont ksiąg rachunkowych jednostki, które zostały uwzględnione podczas wypełniania formularzy Rb-N dotyczące należności uwzględnionych w poz. N4, N4.1 i N4.2 oraz w poz. N5.1 i N5.3. Stąd też w rubrykach "kwota należności wymagalnych za IV kw. 2016 r. i za I kw. 2017 r." należy uwzględnić oprócz należności wymagalnych również pozostałe należności.

75. Zgodnie z informacją dot. uzupełnienia tabeli nr 1 w kolumnie 5 Zwiększenia należy ująć kwoty odsetek naliczonych do poszczególnych tytułów należności wykazanych wg paragrafów.

Ponieważ zgodnie z klasyfikacją odsetki na koncie 221 ujmowane są w odrębnym paragrafie 092 czy także należy pokazać ten paragraf?

W tabeli nr 1 należy wyszczególnić należności wg paragrafów a odsetki należy wpisać w kol. 5 Zwiększenia bez ujmowania ich w oddzielnym paragrafie.

Jeżeli nie jest możliwe przypisanie odsetek do należności wykazanych w poszczególnych paragrafach należy wykazać je na odrębnym paragrafie 092.

76. W tabeli 2.2 wykazujemy należności wobec których działania podjął dłużnik - czy przypadki takie bierzemy z ogólnej próby należności o charakterze cywilnoprawnym? Jeżeli tak to co w sytuacji, jeżeli w próbie nie znajdzie się należność co do której działania podejmował sam dłużnik?

Tabela nr 2.2 oraz kolejna tabela nr 2.3 jest kontynuacją tabeli nr 2.1 i zawiera kolejne informacje o danej należności. W przypadku braku działań podjętych przez dłużnika zgodnie z art. 57 ustawy o finansach publicznych a co za tym idzie braku udzielonych ulg przez jednostkę komórki w tabeli nr 2.2 należy pozostawić puste.

Analogicznie proszę o odpowiedź w odniesieniu to tabeli 3.2.

Tabela nr 3.2 oraz tabela nr 3.3 jest kontynuacją tabeli nr 3.1 i zawiera kolejne informacje o danej należności. W przypadku braku działań podjętych przez dłużnika zgodnie z art. 64 ustawy o finansach publicznych a co za tym idzie braku udzielonych ulg przez jednostkę komórki w tabeli nr 3.2 należy pozostawić puste.

77. Dotyczy tabeli 4.1 - rozliczenia z pracownikami są w generalnej populacji należności cywilnoprawnych, co w przypadku jeżeli do próby nie wejdzie żadna należność z tytułu rozliczeń z pracownikami?

Zgodnie z treścią Założeń, badań próby należności należy dokonać oddzielenie dla każdej z kategorii należności przeterminowanych, wymienionych w pkt. 3.4. Założeń (według stanu na dzień 31 marca 2017 r.) oraz z podziałem na należności o charakterze cywilnoprawnym, w tym należności z tytułu rozrachunków z pracownikami. Populacją do

doboru próby będzie zatem liczba należności wskazana w tabeli nr 9 w kolumnie 3 i 6 dla poszczególnych wierszy.

78. Czy w tabeli 4.2 ujmujemy dane tylko jeżeli wystąpi sytuacja, iż w ramach wylosowanej próby należności cywilnoprawnych (wraz z rozliczeniami z pracownikami) wejdzie rozliczenie z pracownikiem, który podejmował działania w odniesieniu do swojej należności - co w przypadku jeżeli w wyłonionej próbie takiego przypadku nie będzie?

Jeżeli pracownik nie podejmował działań w odniesieniu do należności należy w tabeli nr 4.2 pozostawić komórki puste.

79. Pytanie do tabeli 4.3 - co jeżeli w próbie wyłonionej z populacji generalnej nie znajdzie się przypadek należności pracownika, któremu udzielono ulgi?

Jeżeli w próbie nie znajdzie się należność z tytułu rozliczeń z pracownikami, dla której udzielono ulgi, to w tabeli nr 4.2 komórki należy pozostawić puste a tabelę nr 4.3 należy uzupełnić.

80. Czy badaniem należy obejmować należności ujęte w ewidencji bilansowej, czy także w pozabilansowej (należności warunkowe)?

Audytem zleconym należy objąć tylko i wyłącznie należności ujęte w ewidencji bilansowej.

81. W tabeli nr 9 wykazano jako należność odsetki naliczane raz na kwartał zgodnie z art. 40 ust. 2 punkt 3) ustawy o finansach publicznych. Są to odsetki naliczone również od zapłaconej wcześniej należności głównej, której już na dzień 31.03.2017 nie ma w księgach, a zostają tylko same odsetki. Często są to kwoty kilkuzłotowe lub nawet kilkugroszowe, których dochodzenie ze względu na koszty jest nieekonomiczne i nie podejmuje się do nich żadnych działań. Czy w momencie wylosowania takiej odsetkowej należności do badania należy ująć ją w tabeli 2.1 wskazując w jednej z kolumn (której?) że są to odsetki, do której należność główna została spłacona i pozostało do uregulowania np. 0,54 zł odsetek?

W opisanym przypadku w tabeli nr 2.1 należy wpisać zarówno kwotę należności głównej (kol. 5) jak i kwotę należnych odsetek (kol. 14). Po wypełnieniu tabel nr 2, w szczególności tabeli nr 2.1 kol. 14 oraz tabeli nr 2.3 kol. 11 powstanie różnica w wymienionej kwocie odsetek wynosząca 0,54 zł.

Prosimy w sprawozdaniu z zadania audytowego zawrzeć informację dlaczego i w jakich przypadkach jednostka nie podejmuje działań w dochodzeniu kilkuzłotowych lub kilkugroszowych odsetek od należności.

82. Czy audyt obejmuje należności dotyczące funduszu, który nie posiada osobowości prawnej i którego dysponentem jest minister? Należności funduszu są księgowane na konta syntetyczne 240 i 241. Dla Funduszu jest prowadzona oddzielna księgowość i sporządzane osobne sprawozdania finansowe (kwartalne). Czy należy wypełniać tabelki z danych księgowych dot. funduszu?

Audytem nie są objęte środki państwowych funduszy celowych. Dlatego nie należy tych środków wykazywać w załącznikach (tabelach) do Założeń.